

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Päivi Keisanen

Kehittämispäällikkö & Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen valmistelun pääsihteer

10.11.2021

Itä- ja Pohjois-Suomen tavoitteet saavutettiin kohtuullisen hyvin

- Pohjoisilla harvaan asutuilla alueilla on Suomen EU-liittymissopimuksen mukainen erityisasema EU:n alue- ja rakennepoliitikassa
- Hallitusohjelman mukaisesti aluekehitysrahoituksen taso ja harvaan asutun Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema huomioitiin valtioneuvoston maakuntakohtaisessa rahoitusratkaisussa
- Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityisrahoitus (NSPA-tuki) kohdistettiin kokonaisuudessaan Itä- ja Pohjois-Suomeen (612 milj. € EU+valtio)
- Ratkaisu vastaa hyvin EU-komission maaraportissa esillä olleisiin alueellisiin kehittyneisyyseroihin. Maaraportissa korostui Itä- ja Pohjois-Suomen tilanne

Ohjelman käynnistyminen

- VN hyväksyi ohjelman (EAKR ja ESR) 21.10.2021 ja päätti sen toimittamisesta Euroopan komissiolle.
- TEM voi tehdä tarkistuksia ohjelmaan, mikäli komission kanssa käytävät neuvottelut sitä edellyttävät
- Lopullinen päätös Suomen ohjelman hyväksymisestä on odotettavissa maaliskuu-huhtikuussa 2022 (pois lukien JTF)
- Ohjelman toimeenpano käynnistyy marraskuussa 2021, jolloin hankehakujen avaaminen on mahdollista.
- Tässä vaiheessa ei voida vielä käynnistää hakuja TL 3:lle Saavutettavampi Suomi
- Rahoituspäätöksiä on mahdollista tehdä vasta huhtikuussa 2022
- Pohjois-Pohjanmaan kehittämishankkeiden 1. hakukierros käynnistetään tammikuussa 2022.

- JTF-valmistelu on edelleen käynnissä. JTF:n toimeenpano käynnistyy syksyllä 2022.

Valtioneuvoston varojenjakopäätös 30.9.2021

(2018 hinnat)

	2021-2027					Muutos vrt. 2014-2020			
	EAKR+valtio, milj. €	ESR+valtio, milj. €	JTF+valtio, milj. €	EU+valtio YHT	%-osuus	EAKR+valtio, milj. €	ESR+valtio, milj. €	EU+valtio YHT	%-osuus
Itä- ja Pohjois-Suomi	676,4	311,5	353,6	1 341,4	63,2 %	-256,7	-123,7	-26,8	73 %
Etelä- ja Länsi-Suomi	321,0	284,5	175,3	780,8	36,8 %	14,8	84,9	275,1	27 %
Yhteensä	997,4	595,9	528,9	2 122,3		-241,9	-38,8	248,2	

- Varojenjakopäätös koskee vain alueellisessa päätöksenteossa olevia varoja.
- Näiden lisäksi varoja käytetään valtakunnallisiin teemoihin sekä kaupunkikehittämiseen.

Pohjois-Pohjanmaan rahoitus 2021-2027

EU+valtio, 2018 hinnat

- **EAKR+valtio** 135 milj. € → -86,2 milj. € leikkaus vrt 2014-2020 (-12,3 M€/v)
 - **ESR+valtio** 76 milj. € → -27,1 milj. € leikkaus (-3,9 M€/v)
 - **JTF+valtio** 105,9 milj € Uusi, kertaluontoinen rahasto
 - **YHT EU+valtio** 316,9 milj. € → -7,4 milj. € leikkaus vrt 2014-2020
- Leikkausta kompensoidaan osoittamalla IP-alueelle 2014-2020 ohjelmakauden purkautuvia myöntövaltuuksia.

Maakuntakohtainen varojenjakko 2021-2027

(käyvät hinnat)

	ESR	EAKR	JTF	Yhteensä
Maakunnat	EU+valtio	EU+valtio	EU+valtio	
Pohjois-Pohjanmaa	84 247 189	152 718 879	119 384 298	356 350 366
Pohjois-Savo	55 624 520	152 708 985	82 604 824	290 938 329
Lappi	45 264 929	157 480 546	62 586 829	265 332 304
Pohjois-Karjala	47 445 829	110 850 294	55 935 449	214 231 572
Etelä-Savo	58 730 618	96 693 467	43 356 358	198 780 443
Uusimaa	59 256 866	69 177 093	0	128 433 959
Etelä-Pohjanmaa	16 301 436	55 452 795	41 108 138	112 862 369
Keski-Suomi	28 215 205	36 534 367	47 523 909	112 273 481
Kainuu	36 822 886	60 219 523	14 888 450	111 930 859
Satakunta	21 353 219	34 095 315	26 913 025	82 361 559
Kymenlaakso	29 376 185	18 824 019	32 883 014	81 083 218
Pirkanmaa	42 307 861	25 268 736	4 312 362	71 888 959
Varsinais-Suomi	41 404 188	27 211 269	0	68 615 457
Keski-Pohjanmaa	14 943 409	32 173 335	19 688 086	66 804 830
Päijät-Häme	29 803 319	30 424 849	0	60 228 168
Etelä-Karjala	13 936 111	18 138 366	25 759 235	57 833 712
Pohjanmaa	12 525 103	16 452 192	19 046 276	48 023 571
Kanta-Häme	17 350 160	28 849 114	0	46 199 274
YHTEENSÄ	654 909 033	1 123 273 144	595 990 253	2 374 172 430

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Pohjois-Pohjanmaan myöntövaltuudet 2021-2022

EAKR ja ESR

	EAKR+valtio, milj. € Pohjois-Pohjanmaan liitto ja ELY-keskus	ESR+valtio, milj. € Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	YHT, milj. €
2021	13,740	9,066	22,806
2022	24,528	9,083	33,611
Yhteensä	38,268	18,149	56,417

- Rahoittajina toimivat Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Myöntövaltuuksien jako rahoittajille ja rahoituksen painopisteet valmistellaan 17.12. mennessä
- JTF-rahaston valmistelu on kesken ja sen toimeenpano käynnistyy syksyllä 2022.

Pohjois-Pohjanmaan EAKR- myöntövaltuudet 2021 ja 2022 erityistavoiteittain

	2021+2022
TL 1 Innovatiivinen Suomi	
ET 1.i Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen	
EAKR+valtio	10,084
kunta	1,120
ET 1.ii Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi	
EAKR+valtio	3,559
kunta	0,395
ET 1.iii Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen	
EAKR+valtio	10,084
kunta	1,120
TL 2 Hiilineutraali Suomi	
ET 2.i Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja	
EAKR+valtio	4,879
kunta	0,542
ET 2.iv: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen	
EAKR+valtio	1,722
kunta	0,191
2.vi: Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen	
EAKR+valtio	4,879
kunta	0,542
TL 3 Saavutettavampi Suomi	
ET 3.ii: Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden kehittäminen	
EAKR+valtio	3,061
kunta	0,340
KAIKKI YHTEENSÄ	
EAKR+valtio	38,268
kunta	4,252

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

TL 1 Innovatiivinen Suomi (EAKR)

- Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen – 100 % ÄES vaatimus
- Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyödyksi UUSI
- Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen

TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR) UUSI

- Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasujen vähentäminen
- Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen sekä katastrofivalmiuksien ja –palautuvuuden edistäminen
- Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

TL 3 Saavutettavampi Suomi (EAKR) – koskettaa vain Itä- ja Pohjois-Suomea

- Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden kehittäminen

TL 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR+)

- Polkuja töihin
- Uutta osaamista työelämään
- Yhdenvertaiseen osallisuuteen

TL 5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (ESR+) UUSI

- Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

TL 6 Aineellista puutetta torjuva Suomi 3 % ESR-varoista

- Eväitä elämään

TL 7 Oikeudenmukainen siirtymä (JTF) – Valmistelu kesken.

Nostoja ohjelman sisällöistä

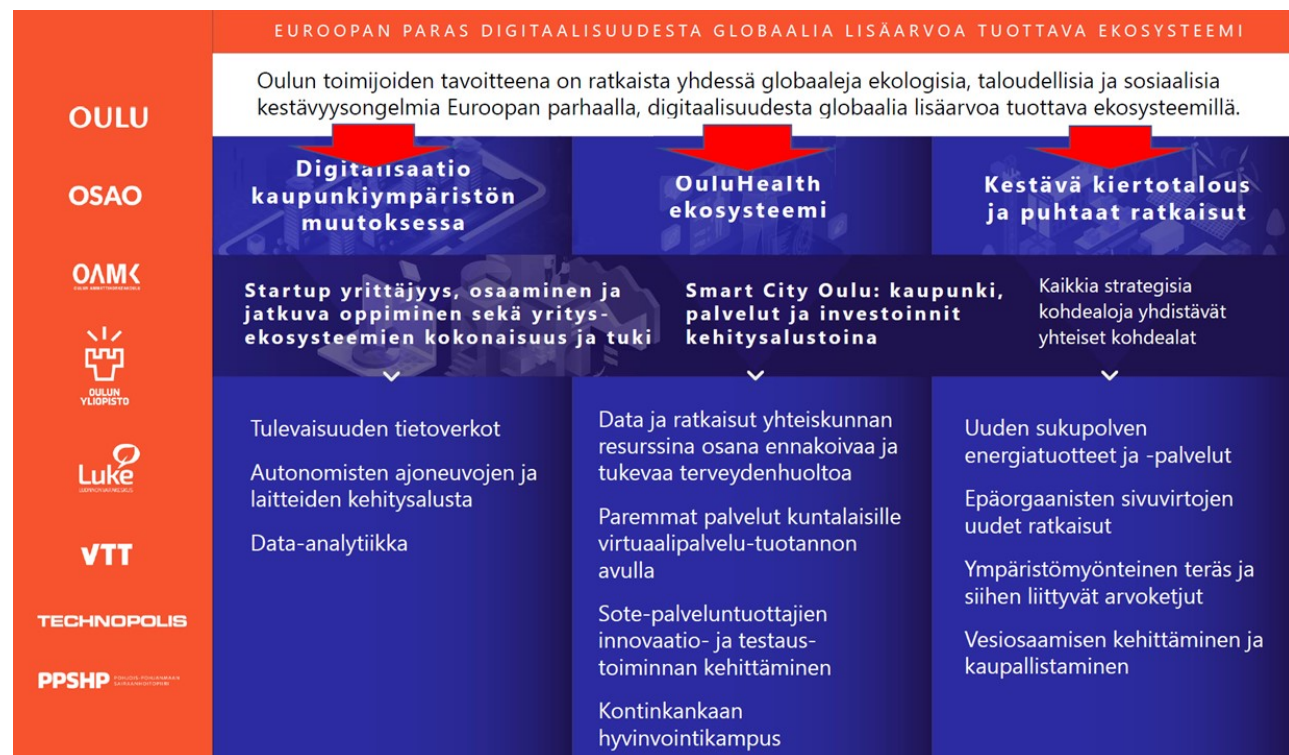
- Ohjelmassa keskeisessä roolissa **elinkeinoelämälähtöisyys** sekä pk-yritysten ja innovaatioiden kehittäminen
- **TKI-toiminnan ja TKI-infrastruktuurien** kehittäminen mukana ohjelmassa
- Maakuntien **älykkään erikoistumisen strategioilla** vahva rooli – 100 % ET 1.1.
- **Ilmastotoimien osuus kasvaa** - 35 % EAKR-rahoituksesta ilmastotoimiin
 - Laajat sisällöt: uusiutuva energia, energiatehokkuus, kiertotalous, korkean jalostusasteen biotalous, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, luontomatkailu
- **Digitalisaatioon** aikaisempaa enemmän huomiota
- Pienimuotoiset **tieliikenneinfrastruktuurit** mahdollisia Itä- ja Pohjois-Suomessa
 - Mukana myös liikenteen älykkäät ratkaisut, päästöjen vähentäminen sekä liikennejärjestelmien strateginen suunnittelu
- **ESR+** tärkein tavoite on **korkea työllisyysaste**, mm. työnhakijoita rekrytointivaikeuksista kärsiville aloille sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistäminen
- **Uusi rahasto:** oikeudenmukaisen siirtymän rahasto JTF

Kestävä kaupunkikehittäminen

EAKR-rahoituksesta 8 %

- Itä- ja Pohjois-Suomen kaikki keskuskaupungit ovat mukana Kestävässä kaupunkikehittämisessä
- Oulu mukana Pohjois-Pohjanmaalta
- Kaupungit toteuttavat rahoituksella ekosysteemisopimuksia. Oulussa rahoitus kohdennetaan Oulun innovaatioallianssin (OIA) hankkeisiin
- Kaupungeilla harkintavalta ao. hankkeissa. Hankkeet valitsee OIA:n operatiivinen johtoryhmä.
- Rahoittajana Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Euroopan unionin osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Pohjois-Pohjanmaan tuotos- ja tulostavoitteet

Maakuntien on asetettava maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteet koko ohjelmakaudelle ja erikseen vuosille 2021-2022

Ohjelma-asiakirja asettaa minimitalvoitteet ja maakuntien asettamien talvoitteiden tulee olla tätä kunnianhimoisempia.

Maakunta voi valita avainindikaattoreiden lisäksi muitakin indikaattoreita.

Indikaattori	Tavoite (2029)	Pohjois-Pohjan-maa 13,8 %
Yritykset yhteistyössä tutkimuslaitosten kanssa	25 033	3 455
Uudet tuella aikaansaadut työpaikat	15 047	2 076
Tuote- tai prosessi-innovaatioita tekevät pk-yritykset	2 738	378
Yritykset, joissa on suurempi liikevaihto	3 788	523
Päästövähennyksiä edistävät uudet ratkaisut	550	76

Ohjelma on valmiina käynnistymään!

Pohjois-Pohjanmaan uusi maakuntaohjelma ja älykkään erikoistumisen strategia tukevat työtänne hankkeiden valmistelussa!

Kiitos!

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

EU:n alue- ja rakennepolitiikan lainsäädäntö

EU-asetukset

- Yleisasetus (EU no 2021/1060): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060>
- Interreg-asetus (EU no 2021/1059): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1059>
- EAKR ja koheesiorahastoasetus (EU no 2021/1058): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32021R1058>
- ESR+-asetus (EU no 2021/1057): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A32021R1057>
- JTF-asetus (EU no 2021/1056): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1056>

Kansallinen lainsäädäntö

- Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021): <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210756>
- Laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (757/2021): <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210757>
- Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 (758/2021): <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210758>

Kansalliset asetukset

- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetussa laissa tarkoitetuista tukialueista vuonna 2021 (795/2021): <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210795>
- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (797/2021): <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210797>
- Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 annetun lain voimaantulosta (821/2021): <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210821>
- Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta (866/2021): <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210866>
- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (867/2021): <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210867>

